

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

יבמות - ק"ה

ניתן להפיץ לזיכוי הרבים תחת השם 'נר שמואל' בלבד

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

1. מדוע לפי רבי עקיבא ריקקה פוסלת אותה על האחין וקריאה אינה פוסלת?
קריאה כיוון שישנה בין בתחילה בין לבסוף לא תתחלף בעיני הרואים בחליצה גמורה, והרואים לא יאמרו שגם חלצה. ריקקה שישנה רק לבסוף תטעה לחשוב שהיתה כבר החליצה, ואם לא נפסל אותה יבואו להתיר חלוצה לאחין.
2. גירסא שניה ששלחו חכמים: יבמה שרקקה תחלוץ, ואינה צריכה לרוק פעם אחרת. היכן מצינו מעשה שכך נהגו? אשה רקקה לפני שחלצה, אמר לה רבי אמי: שתחלוץ מבלי שתשוב לירוק כדי שלא יאמרו הראשונה אין בה ממש, ויבמה שרק רקקה יכולה עדיין להתייבם. ואע"פ שצריך שיהיה כסדרן, אין זה מעכב.
3. לוי יצא לכפרים שאלוהו שלש שאלות. ולא היה בידו לענות, הלך לשאול בביהמ"ד ושם השיבוהו. מה הם?
א. גידמת בידיה האם יכולה לחלוץ בשיניה - יכולה, כיון שלא כתוב 'וחלצה ביד'.
ב. יבמה שרקקה דם מהו - מועיל. כיון שלא כתוב 'וירקה רוק' ולכן אפילו אם תירק דם ביחד עם הרוק [שמוכרח שיהיה יחד] החליצה כשרה.
ג. פסוק בדניאל 'אבל אגיד לך את הרשום בכתב אמת' איזה כתב בשמים אינו אמת - הכוונה שאפשר לבטלו והיינו גזר דין שאין עמו שבועה. כמו שמצינו 'גזר דין שיש עמו שבועה אינו מתקדש' שנא': לכן נשבעתי לבית עלי אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם.
4. עוון בית עלי בזבח ובמנחה אינו מתכפר, במה כן מתכפר?
רבה - בדברי תורה. ורבה עצמו מבית עלי עסק בתורה וחי 40 שנה.
אבוי - בגמילות חסדים. אבוי עצמו מבית עלי עסק בתורה ובגמ"ח חי 60 שנה.
משפחה בירושלים היו מתים בני 18. אמר להם ר' יוחנן ב"ז שמא ממשפחת עלי אתם, לכו ועסקו בתורה ותחיו, כך עשו וחיו וקראום משפחת ר' יוחנן.
עוד למדנו - רב: מנין לגזר דין של ציבור שאפי' נחתם מתקדש. שנאמר: '... בכל קראנו אליו'.
ודווקא ברבים יכולים לקרוע בכל עת ובכל זמן, אבל ביחיד נאמר 'דרשו ה' בהמצאו' - עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ.
עוד שלחו לאבוה דשמואל: יבמה שרקקה דם תחלוץ, לפי שאי אפשר לדם בלא שאריות רוק.
ומה ששינוי דם היוצא לזב מפיו ומפי האמה טהור, מדובר ששותת מעצמו, וביבמה מדובר שמוצצת רוק.
5. מה הם השיטות בחליצת קטן או קטנה?
חליצת קטן - משנתנו כר' מאיר שמדברנן פוסלתה מלהתייבם על האחין. אבל לחכמים: אינה כלום.
חליצת קטנה - משנתנו פוסלת כר' מאיר ש'איש' כתוב בפרשה, ומקשינן אשה לאיש שאף היא צריכה להיות גדולה. אבל לחכמים: דווקא איש כתיב בפרשה, אבל אשה - בין גדולה בין קטנה.
שיטת חכמים: היינו רבי יוסי. כמבואר במעשה הבא - ר' חייא ור' שמעון בר רבי ישבו, אחד מהם אמר: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה, שנאמר: והיו עיני ולבי שם כל הימים, ואחד אמר: עיניו למעלה, שנאמר: נשא לבבנו אל כפים.
אמר להם ר' ישמעאל בר' יוסי כך אמר אבא: המתפלל צריך שיתן עיניו למטה ולבו למעלה, כדי שיתקיימו שני מקראות הללו.
לבינתיים בא רבי לשיבה לדרוש - הם שהיו קלי גוף ישבו במקומם, ריב"י אגב כובדו פסע באיטיות למקומו, אמר לו אבדן [תלמיד רבי]: מי הוא זה שמפסע על ראשי עם קדוש? אמר לו: אני ישמעאל בר"י שבאתי ללמוד תורה מרבי. אמר לו: וכי אתה הגון ללמוד תורה מרבי? אמר לו: וכי משה היה הגון ללמוד תורה מפי הגבורה? אמר לו: וכי משה אתה? אמר לו וכי רבך אלוקים הוא? [ומשום שרבי לא מיחה, נענש שקראו 'רבך']
לבינתיים באה יבמה - אמר רבי לאבדן: צא לבדוק אם היא גדולה. לאחר שיצא אמר ר' ישמעאל: כך אמר אבא: איש כתוב בפרשה, אבל אשה - בין גדולה בין קטנה. אמר רבי לאבדן: בא בחזרה, כבר הורה זקן. כשפסע אבדן, אמר לו ריב"י: מי שצריך לו עם קדוש יפסע על ראשי עם קדוש, מי שאין צריך לו עם קדוש היאך יפסע על ראשי עם קדוש? אמר רבי לאבדן: עמוד במקומך.
באותה שעה נצטרע אבדן, וטבעו שני בניו ומאנו שתי כלותיו. אמר רב נחמן בר יצחק: בריך רחמנא שבייש את אבדן בעוה"ז ולא בעוה"ב.
להלכה אינה ראויה לחליצה עד שתביא שתי שערות [כר"מ].
6. מדוע הוצרך רב נחמן פעמים ללמדנו שחליצה בשלשה דיינים?
א. שנים לא מועיל אף בדיעבד. ב. שאין צריך לכתחילה חמשה.
ענין אחר - במעשה בבית האסורין שחלצו בינו לבינה א. מדובר שהיו עדים. ב. החליצה היתה בבית האסורין ובא לפני ר"ע כשהיה בבית האסורין.